

**Б Н Т – ЕВРОПЕЙСКА
ТЕЛЕВИЗИЯ НА 21ВИ ВЕК**

БНТ – ЕВРОПЕЙСКА ТЕЛЕВИЗИЯ НА 21 ВЕК

I. РАЗВИТИЕ НА БНТ КАТО ОБЩЕСТВЕНА МЕДИЯ

Ролята на обществената телевизия в 21 век е от първостепенна важност при предоставянето на обективна информация, коментари и анализи и формирането на културни нагласи. Като мощен продуцент и разпространител на кино, театър, музика и други изкуства, като главен информатор за случващото се в местен, национален, европейски и световни мащаби, тя изпълнява важна мисия в обществото. Обществената телевизия знаем, че е такава форма на организация, програмиране и финансиране, която в ЕС се приема за гарант на гражданското общество. Тя е независима от власти, политически сили и корпоративни интереси, като тази ѝ независимост се гарантира от Закона за радиото и телевизията, от независимия надзорен орган и автономното финансиране. /Показателен е примера на това, което става с Гръцката държавна телевизия и радио, реакцията на Европейските институции/.

Преди 15 години проходащите частни телевизии се опитваха да имитират БНТ. Днес, когато Националната телевизия е изгубила борбата за аудитория, се опитва /в повечето случаи несръчно/ да имитира големите комерсиални телевизии. Това е губещ път за БНТ. И не за това трябва да се харчат парите на данъкоплатците. Телевизионната аудитория не трябва да се разглежда елементарно като торта, от която режем парчета. Възможно е да се създава нова аудитория, нов пазарен сегмент, който не съществува в момента или е изтънял. БНТ би могла да се нагърби с такава мисия. Обществената телевизия трябва да намери своя неповторим профил, а не да воюва на чужда територия. БНТ трябва да предложи на зрителите различна програмна концепция и да създаде собствена аудитория. В дългосрочен план /в мандатите на поредица ръководства/ телевизията може да възпитава вкус, разбираня и обществени цивилизационни нагласи. Оригинална продукция за деца, качествени културни програми, класическа, джазова и популярна музика в специализирани естетски програми, атрактивни и модерни образователни програми, предавания за социалните проблеми, за хората в неравностойно положение, документално, анимационно и игрално кино с високи изисквания за тематична и художествена селекция, предавания, свързани с националната история и традиции, автентичен фолклор. Това е посоката, в която виждам програмното развитие на БНТ. Не е задължително обществената телевизия да е рейтингов шампион. Победа би било, ако БНТ е водеща медия сред образованите хора, сред активните граждани, сред хората в неравностойно положение, сред учителите, сред университетските преподаватели, студентите и учениците, сред интелектуалния елит на България.

Телевизионният зрител на 21 век не е този от 20 век. Той иска да е освободен от диктата на твърдата програма, да гледа предавания когато иска, или когато му е удобно и това е възможно

именно поради техническите и технологични нововъведения, които обществената медия БНТ трябва да използва за постигане на своя европейски образ.

Обществената телевизия трябва да изследва в предаванията си проблемите в дълбочина. Например януарските протести бяха отразени само като състоял се факт, нямаше предаване, в което хората да имат достъп, именно да се анализира от всички гледни точки надълбоко и да се видят причините. Ще бъдат предвидени форумни предавания, които ще разискват заявеното от политиците поведение и доколко то е реализирано. Именно в такива предавания, които навлизат в дълбочина е разликата между обществената и комерсиалната телевизии.

Също така в БНТ трябва да присъства повече академичната общност – представители на БАН, на Университетите, в западните телевизии като BBC, ZDF, ARD често се канят професори, учени, млади културолози, политолози.

Важна е ролята на БНТ по отношение на образоването на зрителите. За съжаление знаем, че броят на хората с образование до 4 клас е около 2 млн, и не те формират общественото мнение. Обществената телевизия може и трябва да направи нещо ,за да ги образова.

Липсват образователни програми, включително екранизации на българска класика за учениците, предавания като „Час по всичко“, които бяха директно насочени към тинейджърите.

Главната цел на развитието на БНТ като обществена медия трябва да бъде естествено, увеличението на аудиторията, особено на младежката, като се използва огромното влияние и популярност на интернет, новите възможности на цифровизацията като техническо средство за по-високо качество на продукцията, за социални връзки и обратна връзка.

Това може да се постигне само с **произвеждането на тв продукт с високо европейско и конкурентноспособно качество.**

II. ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА БНТ

Структурата и управленческата схема на БНТ в новия век трябва да бъде ясно дефинирана, опростена и максимално прозрачна. Предлагам част от съществуващата структура да се запази с някои нови допълнения:

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ – си остава органа, регламентиран от ЗРТ. Той ще има 4 членове,

ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ - членовете му ще бъдат експерти, изявени културни дейци, активисти от гражданското общество и бизнеса. Той ще бъде постоянно действащ и ще гарантира прозрачността на управлението.

Предлагам структурата на БНТ да изглежда по следния начин :

ДИРЕКЦИЯ ПРОГРАМА БНТ 1 – тя гради програмната стратегия на телевизията чрез продуцентски центъра

- За външна продукция, за вътрешна , за кино, за европейски проекти и интернет и модерните кросмедия проекти

От структурата на БНТ по неизвестни причини отпадна една важна дирекция „МЕЖДУНАРОДНА“. По този начин БНТ е в дисонанс с присъствието ни в Европа, задълбочава самоизолацията, премахвайки международния телевизионен фестивал „Златна ракла“, спечелил огромна популярност и достигнал висока точка в развитието си и внезапно „убит“ от две поредни ръководства без причина. Това непременно трябва да се промени. Не може обществен оператор да няма професионално звено за международни контакти с други телевизии, да няма един човек, който да знае немски език ,за да преведе писмо до генералната директорка от немската телевизия МДР, а ми пращаха докато работех в Берлин, текстове за превод на български ,защото иначе не получавах отговор от единствената и най-голяма телевизия в България.....доста нелепо.)

Международната дирекция ще включва неизбежния протокол, отдел фестивали, отдел двустранно сътрудничество, отделно звено „Златна ракла“, която непременно трябва да бъде възстановена. Много може да се пише и говори за нейното значение за обмена на филми, контакти и т.н. между телевизионерите от целия свят, особено днес ,когато сме членове на европейското семейство. Не по-малко важно е българското участие в Международни Телевизионни фестивали в други страни, като фестивала в Монтьо, Монако, Прага, Москва, Сицилия и и т.н ,сътрудничеството с други телевизии ,безплатен обмен на програми ,специалисти ,обучения и т.н.

ДИРЕКЦИЯ ИНФОРМАЦИЯ –тази важна дирекция остава със своите пет продуцентски центъра за

- Новини
- Актуални предавания
- Документалистика
- Спорт
- Интернет информация

ДИРЕКЦИЯ БНТ СВЯТ – това е сателитният канал

ДИРЕКЦИЯ БНТ 2 / Двете дирекции биха могли и да се обединят/. Всички приоритети, изисквания ,отнасящи се до програмата на БНТ 1 касаят и тези две важни за София иза българите извън граница програми на Националната телевизия. Ще се засили сътрудничеството между Регионалните центрове и тези програми.

ДИРЕКЦИЯ РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТРОВЕ – особено внимание ще се отдели на работата на регионалните центрове като важен източник на информация в отделните региони

ДИРЕКЦИЯ ТЕХНИКА, ТЕХНОЛОГИИ И НОВИ МЕДИИ – ще следи техническото състояние на БНТ, ще разработва дигиталните платформи и новите медии

ДИРЕКЦИЯ ИНТЕРНЕТ- ще обслужва всеотраснното присъствие на БНТ в Интернет

ДИРЕКЦИЯ ФИНАНСИ И АДМИНИСТРАЦИЯ – занимава се с управлението на финансовите средства, собствеността и вътрешно-административния ред. Към нея по традиция е и отдел „Човешки ресурси”

ДИРЕКЦИЯ МАРКЕТИНГ И РЕКЛАМА –ще има задачата да търси нови начини за повишаване продаваемостта на продукцията на БНТ, ще съдейства за намиране на спонсори и реклама. Тук ще бъдат и звената за анализ на пазара и таргет групите, за анкети и социологически и пазарни изследвания, ще се прави редовен мониторинг на програмите и ще се поддържа обратната връзка със зрителя.

Тази дирекция трябва да има гъвкава политика, да търси по-голяма свобода в рамките на Закона, - например да използва активно – всеки ден възможностите, които дава чл.90,ал.4 при преговори със спонсори. В момента БНТ е неравностоен играч на рекламния пазар, заради ограниченото си рекламно време и трябва да се търсят методи и начини това да бъде компенсирано.

Не трябва да се пренебрегва използването на могъщия финансов инструмент „продуктовото позициониране“ ,което в момента не е достатъчно застъпено.

Към Генералния директор ще има юридически отдел и главен секретар.

III. ПРОГРАМНИ НАМЕРЕНИЯ И ПРИОРИТЕТИ

БНТ трябва да дефинира най-после своята мисия на обществена телевизия. Тъй като тя все още не е убедителна ,може да припомним и използваме за ориентир на първо време тази на BBC:

„Визията на BBC е, че трябва да бъде най-творческата медия, която се ползва с най-висока степен на доверие в аудиторията. Обществената телевизия трябва да прави всичко

възможно, за да задоволява потребностите на своите зрители с програми и предавания, които да информират, образоват и забавяват, обогатявайки техния живот по начин, по който търговските телевизии сами не биха успели да предложат.

Обществото трябва да бъде представено в програмите на обществената телевизия и да присъства при взимането на важни решения при нейното управление и програмиране. Трябва да се прекъснат видимите и невидими обвързаности и зависимости на националната обществена телевизия от управляващите политически и икономически сили. Това може да стане чрез навлизане на обществото в телевизията, активен публичен дебат, прецизен плурализъм на гледните точки, прозрачност на програмните решения, безпристрастност, равноотдалеченост и точност в коментарите и анализите – според ценностите на BBC. Водещият модел е на BBC като първа обществена телевизия, развила се така поради дълбокото убеждение, че общественият интерес стои над всичко останало. В този смисъл спазването на Етичния кодекс ще бъде първостепенна задача пред ръководството на БНТ

БНТ ще създава обществено необходима програма за хората от България. На практика ще си поставим допълнително следните цели:

Да изградим независима от държавата и различни корпоративни интереси медия, чрез която зрителите да придобият и усъвършенстват знания и умения за диалогичност, независимост, плурализъм в представянето на мнения, тези и казуси, да участват активно в диалога за изграждането на гражданското общество в нашата страна.

Да наложим европейската практика проблемите в обществото да се решават чрез дебат, а не чрез елиминиране на опонента. Ще стимулираме участието на неправителствените организации в този диалог.

Да създадем условия за публичност на мненията и проблемите, които издигат и защитават неправителствени организации в защита на малцинствата и тяхното културно и езиково многообразие, право на равен и свободен достъп до информация и образование.

Да поставим, коментираме и анализираме проблемите и перспективите пред младите хора пред обществото.

Да създадем територия за публични дискусии от всички области на живота като специално внимание се обърне на диалога между академичното тяло, студентите и частния бизнес; работодатели и съсловни организации; браншови организации и ключови личности от областта на средното и висшето образование.. Целта е да обсъдим във всички аспекти потребностите на

бизнеса с целите и амбициите на младите хора и всички, които се нуждаят от преквалификация в тяхната професионална реализация.

Да поставим, коментираме и анализираме проблемите и перспективите пред младите хора като цяло и младите учени в частност пред обществото.

Да започнем и проведем на ниво дебат с политици, финансисти и бизнесмени за приоритетите пред държавата и обществото;

Основните ни комуникативни задачи ще бъдат:

- Да информираме
- Да коментираме и анализираме
- Да образоваме
- Да повишаваме образователния, научен, обществен и естетически мироглед
- Да забавляваме

Нашите програмни приоритети ще бъдат:

- Поддържането на дебата между държавата и гражданското общество
  - Предизвикателствата на ЕС и българската готовност за отговор
  - Развитието на стопанските инициативи
  - Мотивацията на младите хора да останат в България
  - Интеграцията на малцинствата и хората в неравностойно положение
  - Съхранение на културните традиции и народните обичаи - производство на собствена художествена продукция
  - Създаване на културни събития
  - Налагане на европейски плуралистичен модел на публичен дебат във всички области
- пред широка аудитория.

- Излагане на позиции по всички актуални за днешното ни развитие проблеми в европейския политически и икономически контекст.

- Да използваме уникалното предимство на БНТ като могъщ продуцент на културна продукция, вкл. филми и сериали, да се изразходват поне 10% ,предвидени за филмопроизводство, да се насърчават дебютите

В качеството си на Национална обществена телевизия основният акцент е поставен върху информационните емисии, публицистиката и образователните предавания. Новинарските емисии ще бъдат кратки, стегнати и ще предлагат единствено факти. Ние обаче ще продуцираме

предавания – политически, финансови, социални, културни. Те ще коментират и анализират актуалните теми за деня и седмицата.

Друг основен подход при разработването на програмния проект е предлагането на програми, които ще образуват, за да не кажа, цивилизоват аудиторията в социален, културен и духовен аспект. Ще се държи много на използването на добър български език. Част от предаванията ще бъдат насочени към европейската интеграция. Ще интерпретираме факти и информация, както на европейско и национално, така и на регионално ниво. Това, което сега липсва, е по-широка рамка на съизмерване в европейски мащаб. Ние ще се стараем да бъдем мост между бизнеса и науката, институциите и хората, които имат взаимоотношения с тях.

Имаме контакти, имаме и обещания за силно международно сътрудничество, което засега изостава като тенденция и потребност.

Важен принцип при изграждане съдържанието на програмата е свързан с идеята да се формират у зрителя определени социални норми на поведение, като се третират важни, обществени проблеми или се коментират теми, свързани с интеграцията на обществени групи с неравностойно положение. Това също е дефицит. Ние ще го постигнем чрез формите на семейно токшоу, токшоу за тийнейджъри, детско токшоу.

Ние ще забавляваме и развличаме своята аудитория, като ще формираме естетически вкусове и нагласи. Ние няма да се водим по най-лесния начин – да удовлетворяваме пошли масови вкусове. Ние ще държим на нашата аудитория и нейните предпочитания и нагласи, но със съзнанието, че всеки път трябва да поддържаме адекватни естетически критерии.

Ние ще предвидим игрални и документални филми, пътеписи, ще развиваме сатирично шоу. Ние активно ще използваме и потенциала на българските театри и ще възобновим, както споменах по-горе, фестивала „Златната ракла“. Ще привлечем студентски театри и такива от вътрешността на страната да поставят в БНТ свои постановки.

Предвиждаме да постави на публичен дебат проблема със скъпоструващите спортни състезания, които не са по джоба на БНТ. Може би след публичен дебат да се стигне до разбирането, че те са приоритет на търговските телевизии, поне докато БНТ не получи целево финансиране за тях или изобщо достойно финансиране.

Трябва програмно да се разработи още по-добре праймтайма, така че да се включват събития от национално значение и да използва възможността, която дава закона в такива случаи.

Чл.90,ал.4

Специално ще се разработват програми и предавания за деца и младежи, с активното присъствие на интернет и възможностите ,които предлага. Въобще, ще се стимулира присъствието на телевизията в интернет, може да се обогати страницата на БНТ с още линкове, да се направи кратък новинарски продукт по интернет ,а впоследствие и по мобилните оператори.

Регионалните програми ще бъдат във фокуса на вниманието на БНТ, ще се търси качество, равностойно на програмите на национално ниво. БНТ трябва да направи опит за използване на финансови средства по линия на регионалното развитие на ЕС.

Особено внимание трябва да се обърне и на визията като цяло – да се привлекат стилисти , които да се занимават с облеклото и въобще с визията на водещите ,на декорите , на“ опаковката“ на предаванията .

БНТ СВЯТ отдавна е доказал своето значение не само за българите зад граница. Тук ще се търсят вече политематични програми, отнасящи се не само до българите в чужбина, а и до чуждите зрители по света. Необходим е контакт с институциите, фирми, агенции , които се занимават с рекламиране на България по света.

БНТ трябва въобще да направи всичко възможно за създаване на повече собствена продукция.

IV.ТЕХНОЛОГИЧНА ПЛАТФОРМА НА БНТ

Съвременните телевизионни технологии промениха коренно значението на понятието „телевизия“. Преминването в цифровата ера доведе до значителни и дълбоки промени не само в производството на телевизионните програми, но и в тяхното излъчване. Десетките нови технологии дадоха неподозирани възможности за развитието на нова креативност.

В последните години БНТ малко изостана в своето технологично развитие, но това е обяснимо, имайки предвид тежкото ѝ финансово състояние и недалновидното планиране. Частичната подмяна на няколко снимачни камери с по-нови не означава технологично обновление. Като цяло технологичният парк на националната телевизия е остарял и дори съвременната преди години технология на лидера AVID вече е изостанала. А дори и непрекъснатите ѝ осъвременявания не водят до осезаеми резултати.

Особено внимание трябва да се обърне на цифровото затваряне на цялата технологична верига „ПРОДУКЦИЯ – ПОСТПРОДУКЦИЯ – ИЗЛЪЧВАНЕ“. Лошото техническо и експлоатационно състояние на отделни звена в тази верига водят до компрометиране на целия процес.

Преди десетина години БНТ беше пример за въвеждане на технологични обновления и професионално лидерство на телевизионния пазар. Постепенно тези позиции бяха отстъпвани и

сега състоянието ѝ е съизмеримо с това на някои не толкова големи кабелни телевизионни канали. Такова положение е несъвместимо с ролята и задачата на единствения засега обществен телевизионен оператор в България.

Финансовият ресурс, с който разполага БНТ не е малък и при по-добро и икономически обосновано планиране средствата, отпуснати от държавния бюджет са напълно достатъчни за поетапно технологично и техническо обновление. Повечето данни обективно сочат, че досега не е използван ефективно и един мощен финансов инструмент – еврофондовете.

След направен задълбочен анализ могат да се посочат следните по-важни насоки в технологичното развитие на БНТ като съвременната обществена телевизия на България:

■ **ТЕХНОЛОГИЯ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ТЕЛЕВИЗИОННИТЕ ПРОГРАМИ**

- Замяна на аналоговите технологични мощности в основните централни студия и апаратни с цифрови;
- Замяна на аналоговите технологични мощности в регионални центрове с цифрови;
- Технологична готовност за преминаване от стандартна (SD) към телевизия с висока разделителна способност (HD) при производството на всички телевизионни програми на БНТ;
- Подмяна на камерния парк на БНТ;
- Въвеждане на безлентови технологии в производството на всички телевизионни програми;
- Подобряване и унификация на сателитния парк на БНТ;
- Преминаване от MPEG 2 към MPEG 4 за всички DSNG;
- Осигуряване на DSNG за регионалните центрове, което при съвременните иновационни решения на големите сателитни бродкастери, като EUTELSAT например, няма да отнеме толкова голям финансов ресурс

■ **ТЕХНОЛОГИЯ ЗА ИЗЛЪЧВАНЕ НА ТЕЛЕВИЗИОННИТЕ ПРОГРАМИ**

- Завършване на пълната автоматизация на излъчващия комплекс;
- Затваряне на оптичен пръстен между БНТ и регионалните ѝ центрове за подобряване на качеството на пренос и гарантиране на автономност;

- Готовност за пълно преминаване към HD при излъчването на програмите;
- Проектиране на централизирана система за излъчване на всички телевизионни канали на БНТ.
- Анализ и промяна на сателитното излъчване на програмите на БНТ, за по-добро покритие на българската диаспора по света.

■ **ТЕХНОЛОГИЯ ЗА АРХИВИРАНЕ НА ТЕЛЕВИЗИОННИТЕ ПРОГРАМИ**

- Проектиране на единна система за архивиране и унификация на архивирания стандарт;
- Пълна цифровизация на телевизионния фонд;
- Завършване каталогизацията на целия телевизионен фонд

■ **ТЕХНОЛОГИЯ ЗА ИНТЕРНЕТ ПРИСЪСТВИЕ**

- Създаване на Дирекция „БНТ ИНТЕРНЕТ“;
- Засилване на присъствието на БНТ в социалните мрежи;
- Създаване на пълен Интернет канал БНТ;
-

V. ФИНАНСИРАНЕ НА БНТ . ФОРМИ И МЕХАНИЗМИ ЗА КОНТРОЛ

Финансирането на БНТ като обществен оператор е ясно – държавен бюджет и малка част от реклама и спонсори.

Тук са важни три основни неща, които бих приела като най-важен ангажимент:

- Спазване на Закона за Обществените Поръчки
- Спазване на стриктна финансова дисциплина
- Контрол и прозрачност – публикуване на финансовите отчети на БНТ на сайта, нещо което не се прави в момента

Ще насърчим механизъм, чрез който продуцентите да бъдат заинтересовани от приходите от реклама и спонсорство, процент да остава за БНТ и също така и за тях.

Ще избягваме „големи харчове“ за спорни или доказали се неработещи проекти като Евровизия например. Вместо огромните пари, които се наливаха там, би могло да се възстанови Златния Орфей например.

В заключение мога да кажа ясно и кратко, че БНТ се нуждае от сериозен и отговорен мениджмънт, насочен към най-важното създаване на качествен и в полза на обществото продукт – програма, която да е конкурентно способна.

Трябва да се увеличи многократно собствената продукция, тъй като в момента БНТ представлява почти само новини, спорт и чужда продукция. Ще работим за възстановяването на професиите от близкото минало като сценарист, режисьор, редактор, а не те да бъдат външни.

Ще се работи за спечелване на европейски проекти, досега БНТ не е спечелила нито един такъв /за разлика например от Пайнер, макар и добила печална слава с това/.

Добрата телевизия означава добра програма на европейско ниво.

Това би била и моята задача, ако получа Вашето доверие.